

Na osnovi rezultata postupka stekao je uvjerenje da upotrijebljena cerada po svojoj zaštitnoj sposobnosti nije bila neodgovarajuća za godišnje doba u kojem je bila upotrijebljena. Ako je tuženik upotrijebio takvu ceradu, onda se ne bi moglo tvrditi da zbog toga nije postupao po pravilima struke, ili da je propustio primijeniti potrebnu pažnju.

Naprotiv, baš s obzirom na sve neprijed navedeno valjelo je zaključiti da je posrijedi događaj više sile, i da se tuženik osnovano na njega poziva radi ekskulpacije. Iz izvještaja Hidrometeorološkog zavoda u Splitu br.03-24/46 od 13.XI 1962., koji je u postupku iznesen kao dokaz, vidi se da je tokom cijelog dana 5.XI 1961. puhao jaki jugoistočnjak i jug, praćen jakom kišom, jačine 8-10 Bofora /68-96 km/sat/, a da su u vremenu od 20,40 do 23,00 sati pojedini udari dosizali do 29 m/sek /oko 110 km/sat/. Nema nikakve sumnje da takva žestina nepogode može izazvati učinke, protiv kojih je poduzimanje zaštitnih mjera samo relativno moguće. Poznato je da pri takvoj snazi vjetra kiša pronalazi sebi put i kroz zaštitu, pa se ne može isključiti da bi ga pronašla i u slučaju da je tuženik umjesto stare upotrijebio i posve novu ceradu. To je rizik skopčan s uskladištenjem na otvorenom prostoru, pa on ne može pogoditi skladištara koji dokaže da je poduzeo sve što je razborito, i što je po pravilima struke bio dužan poduzeti. U ovom slučaju tuženik je robu stručno složio i upotrijebio ceradu koju je smio upotrijebiti, a nije sporno da je cerada bila uredno vezana i pritegnuta; poduzeo je dakle sve što je bio dužan poduzeti, pa ne odgovara za rizik koji se je ostvario kao posljedica opisane elementarne nepogode.

Z.R.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 5.IV 1963.

Vijeće: Zvone Rihtman, dr Dušan Arneri, dr Branko Jakaša

Prijevoz kamionom - Pošiljalac koji je naveden u prijevoznici i koji vozaru preda robu na prijevoz sklapa samom predajom robe - vozaru ugovor o prijevozu - Ne može se, u svoju korist, pozivati da s vozarom nije prethodno sklopio ugovor o prijevozu - Dužan je platiti vozarinu ako je u prijevoznici navedeno da ju on plaća

Tužitelj tvrdi da je za tuženika izvršio svojim kamionom prijevoz 5.010 kg hipenola iz Zagreba u Zalog, pa traži tužbom da mu tuženik plati izvršenu prijevoznu uslugu. Svoj zahtjev dokazuje prijevoznicom koju je izdalo Autotransportno poduzeće "Prevoz" iz Brežica, poslovnica Zagreb 15.XI 1961., u kojoj je

tuženik naznačen kao pošiljalac, a poduzeće "Petrol" u Zalogu kao primalac. U prijevoznici je određeno da prijevoz plaća pošiljalac; prijevoznica nosi štambilj primaoca tereta u znak potvrde da je prevezenu robu primio.

Tuženik osporava tužbeni zahtjev, jer da s tužiteljem ne stoji u pravnom odnosu, te da nije s njime zaključio ugovor o prijevozu.

Prvostepeni sud je donio presudu kojom je tužbeni zahtjev odbio, našavši da se iz podataka koje sadrži prijevoznica ne vidi da bi nalog za prijevoz dao tuženik, a tužitelj da o tom nije dao drugih dokaza, premda je s obzirom na prigovor tuženika teret dokaza ležao na njemu. Po shvaćanju prvostepenog suda nije među strankama došlo ni do prećutnog zaključenja ugovora o prijevozu, pa stoga tuženik nije u obvezi prema tužitelju.

Protiv presude žalili se tužitelj.

Drugostepeni sud je žalbu uvažio iz ovih razloga:

U prvostepenom postupku izveden je dokaz prijevoznicom od 15.XI 1961. iz koje nesumnjivo proizlazi - a to tuženik uostalom ni ne poriče - da je tužitelj izvršio prijevoznu uslugu na koju se prijevoznica odnosi. Nema dakle sumnje da je tuženik predao tužitelju robu navedenu u prijevoznici, radi izvršenja prijevoza koji je u njoj naznačen. Pri takvom stanju stvari mora se uzeti da je tuženik predajom tereta na prijevoz pristao na zaključenje ugovora o prijevozu kako je opisan u prijevoznici i uz u njoj naznačene uvjete, pa dakle i uz uvjet da prijevozninu plaća pošiljalac, tj. on sam. Iz tako zaključenog ugovora nastala je stoga za tuženika obveza da plati ugovorenu prevozninu, koja je također u prijevoznici naznačena, pa je i tužiteljev zahtjev, koji ide za ostvarenjem prava koje mu je nastalo iz izvršenog ugovora o prijevozu, osnovan.

S obzirom na izneseno, a protivno pravnom shvaćanju prvostepenog suda, bio je na tuženiku teret dokaza, da tužitelj unatoč izvršenoj prijevoznoj usluzi nije stekao i pravo da od tuženika zahtijeva prevozninu, bilo s razloga što je taj pravni naslov pripao nekom trećem, bilo stoga što ga je tuženik s valjanog naslova već podmirio, ili s kojeg drugoga pravnog osnova. Takav dokaz tuženik nije ni naveo ni ponudio.

Z.R.